

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

вул. Інститутська, 9, м. Київ, 01601, Україна
телефон: 0-800-505-240,
+380 (50) 462-00-90
e-mail: nbu@bank.gov.ua
web: <https://bank.gov.ua>
Код ЄДРПОУ 00032106

NATIONAL BANK OF UKRAINE

9, Instyutska St., Kyiv, 01601, Ukraine
phone: +380 (44) 298-65-55,
+380 (50) 462-00-90
e-mail: nbu@bank.gov.ua
web: <https://bank.gov.ua>

Банкам України
Незалежній асоціації
банків України
Асоціації українських банків
Небанківським фінансовим
установам (згідно з переліком)
Асоціаціям небанківських
фінансових установ
(згідно з переліком)

Роз'яснення та рекомендації з питань фінансового моніторингу

Національний банк України (далі – Національний банк), керуючись частиною восьмою статті 18 Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” (далі – Закон про ПВК/ФТ) та враховуючи наявність звернень суб’єктів первинного фінансового моніторингу щодо з’ясування питання стосовно належності арбітражних керуючих державних та казенних підприємств, господарських товариств, державна частка у статутному капіталі яких прямо чи опосередковано перевищує 50 відсотків, до національних публічних діячів у розумінні абзацу двадцять першого пункту 37 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ, повідомляє таке.

Відповідно до частини чотирнадцятої статті 11 Закону про ПВК/ФТ суб’єкти первинного фінансового моніторингу зобов’язані мати належну систему управління ризиками з метою виявлення факту належності клієнта або кінцевого бенефіціарного власника клієнта до політично значущих осіб, членів їх сімей та осіб, пов’язаних з політично значущими особами.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Олійник Дмитро Ігорович
Сертифікат 3E0E4EA9F723F863040000008B1B0000E6BB0000
Дійсний до: 16.10.2026 17:42:53

Національний банк України

P/25-0009/12217
від 17.02.2025 22:10

Згідно з пунктом 47 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ політично значущі особи – це фізичні особи, які є національними, іноземними публічними діячами та діячами, які виконують публічні функції в міжнародних організаціях.

Перелік посад, виконання функцій за якими є підставою для віднесення фізичних осіб до національних публічних діячів, визначений у пункті 37 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ.

Так, відповідно до абзацу двадцять першого пункту 37 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ керівники адміністративних, управлінських чи наглядових органів державних та казенних підприємств, господарських товариств, державна частка у статутному капіталі яких прямо чи опосередковано перевищує 50 відсотків, належать до національних публічних діячів.

Водночас слід зазначити, що перелік посад, наведений у пункті 37 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ, не містить посади арбітражного керуючого державних та казенних підприємств, господарських товариств, державна частка у статутному капіталі яких прямо чи опосередковано перевищує 50 відсотків.

Отже, з метою визначення належності арбітражних керуючих державних та казенних підприємств, господарських товариств, державна частка у статутному капіталі яких прямо чи опосередковано перевищує 50 відсотків, до національних публічних діячів пропонуємо враховувати норми Кодексу України з процедур банкрутства (далі – Кодекс).

Згідно з частиною першою статті 6 Кодексу щодо боржника – юридичної особи застосовуються такі судові процедури: розпорядження майном боржника; санація боржника; ліквідація банкрута. Нормами Кодексу визначено, що керуючим зазначеними вище процедурами є арбітражний керуючий.

Відповідно до частини першої статті 10 Кодексу арбітражний керуючий є суб'єктом незалежної професійної діяльності.

Особливості банкрутства державних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, визначаються статтею 96 Кодексу.

Відповідно до частини другої статті 96 Кодексу Кабінет Міністрів України вживає заходів для запобігання банкрутству державних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, визначає оптимальні шляхи відновлення їх платоспроможності та координує дії відповідних органів виконавчої влади.

Так, органи виконавчої влади приймають рішення щодо: доцільності надання державної підтримки неплатоспроможним підприємствам; розроблення заходів, спрямованих на забезпечення захисту інтересів держави і вибір оптимальних шляхів реструктуризації та погашення боргових зобов'язань; проведення аналізу фінансового стану боржника, його санації та погодження плану санації; доцільності виключення відповідних суб'єктів господарювання з переліку підприємств, що є об'єктами права державної власності, які не

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Олійник Дмитро Ігорович

Сертифікат 3E0E4EA9F723F863040000008B1B0000E6BB0000

Дійсний до: 16.10.2026 17:42:53

Національний банк України

P/25-0009/12217

від 17.02.2025 22:10

підлягають приватизації, та застосування до них процедури санації чи ліквідації (частина третя статті 96 Кодексу).

У частині четвертій статті 96 Кодексу встановлено, що державні підприємства та господарські товариства, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, подають на розгляд кредиторів план санації, погоджений з органом (суб'єктом), уповноваженим управляти державним майном.

Під час процедури санації державних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, їх нерухоме майно може бути відчужене лише у випадках, передбачених планом санації (частина одинадцята статті 96 Кодексу). Водночас відкриття провадження у справі про банкрутство за заявою боржника не є підставою для припинення повноважень органу, уповноваженого управляти майном боржника, щодо управління відповідним об'єктом державної власності (частина шоста статті 96 Кодексу).

Відповідно до частини сьомої статті 96 Кодексу, якщо боржник є державним підприємством або господарським товариством, у статутному капіталі якого більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, господарський суд залучає до участі у справі про банкрутство представників органу, уповноваженого управляти державним майном, з повідомленням про відкриття провадження у справі про банкрутство такого підприємства.

Відповідно до пунктів 33 та 34 частини першої статті 6 Закону України "Про управління об'єктами державної власності" уповноважені органи управління (міністерства, інші органи виконавчої влади та державні колегіальні органи) відповідно до покладених на них завдань: погоджують з Фондом державного майна України плани реструктуризації та санації об'єктів державної власності в разі створення за їх участю нових суб'єктів господарювання; здійснюють визначені законодавством повноваження під час провадження справ про банкрутство державних підприємств та господарських організацій з корпоративними правами держави, що перебувають у їх управлінні.

Отже, арбітражні керуючі при реалізації своїх повноважень щодо банкрутства державних підприємств мають обмежені функції щодо управління державним майном.

З урахуванням вищевикладеного вважаємо, що підстав для віднесення арбітражних керуючих державних та казенних підприємств, господарських товариств, державна частка у статутному капіталі яких прямо чи опосередковано перевищує 50 відсотків, до національних публічних діячів у розумінні абзацу двадцять першого пункту 37 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ не вбачається.

Водночас звертаємо увагу, що відповідно до частини першої статті 7 Закону про ПВК/ФТ суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний у своїй діяльності застосовувати ризик-орієнтований підхід, враховуючи відповідні

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Олійник Дмитро Ігорович

Сертифікат 3E0E4EA9F723F863040000008B1B0000E6BB0000

Дійсний до: 16.10.2026 17:42:53

Національний банк України

P/25-0009/12217

від 17.02.2025 22:10

критерії ризику, зокрема, пов'язані з його клієнтами, географічним розташуванням держави реєстрації клієнта або установи, через яку він здійснює передачу (отримання) активів, видом товарів та послуг, що клієнт отримує від суб'єкта первинного фінансового моніторингу, способом надання (отримання) послуг.

Якщо суб'єкт первинного фінансового моніторингу встановить, що фінансові операції клієнта можуть наражати його на ризики ВК/ФТ¹, суб'єкт первинного фінансового моніторингу має право встановити такому клієнту високий ризик та вживати посилені заходи належної перевірки, передбачені статтею 12 Закону про ПВК/ФТ, нормативно-правовими актами Національного банку з питань фінансового моніторингу та внутрішніми документами суб'єкта первинного фінансового моніторингу з питань ПВК/ФТ².

Заступник Голови

Дмитро ОЛІЙНИК

Троян Людмила
(044) 230 18 95

¹ ВК/ФТ – легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та/або фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

² ПВК/ФТ – запобігання та протидія легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та/або фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Олійник Дмитро Ігорович

Сертифікат 3E0E4EA9F723F863040000008B1B0000E6BV0000

Дійсний до: 16.10.2026 17:42:53

Національний банк України

P/25-0009/12217

від 17.02.2025 22:10